

ระบบการควบคุมและตรวจสอบภายใน

การควบคุมภายใน

ในการพิจารณาจัดทำแบบประเมินความเพียงพอของระบบควบคุมภายใน บริษัทได้พิจารณาทั้งหมด 5 ส่วนด้วยกัน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 องค์กรและสภาพแวดล้อม ส่วนที่ 2 การบริหารความเสี่ยง ส่วนที่ 3 การควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร ส่วนที่ 4 ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล และส่วนที่ 5 ระบบการติดตาม โดยคณะกรรมการบริษัทมีความเห็นว่า บริษัทมีระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอ อีกทั้งยังได้มีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงช่วยทำหน้าที่ในการทบทวนระบบและประเมินประสิทธิผลของการจัดการความเสี่ยงตลอดทั้งปี

นอกจากนี้ บริษัทยังมีระบบการควบคุมภายในเรื่องการทำธุรกรรมกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการ ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวอย่างเพียงพอแล้ว โดยคณะกรรมการบริษัทได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ฝ่ายจัดการดำเนินการพัฒนาคุณภาพของระบบการควบคุมภายในอย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance)

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้จัดทำแบบประเมินความเพียงพอของแบบสอบถาม การควบคุมภายในประจำปี 2561 เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารงานของบริษัท และได้ผ่านการสอบทานจากคณะกรรมการตรวจสอบแล้ว

การประเมินความเพียงพอของระบบควบคุมภายใน

คณะกรรมการบริษัทได้พิจารณาประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของบริษัทประจำปี 2561 แล้ว มีสาระสำคัญทั้ง 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 องค์กรและสภาพแวดล้อม

คณะกรรมการบริษัทได้มีการกำกับดูแลการกำหนดเป้าหมายการดำเนินธุรกิจของบริษัททั้งแบบระยะสั้น 1 ปี แบบระยะปานกลาง 5 ปี และแบบระยะยาว 10 ปี ควบคู่ไปกับการกำหนดงบประมาณประจำปี โดยได้มีการติดตามผลเป็นระยะๆ อีกทั้งยังมีการปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินธุรกิจในช่วงระหว่างดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในขณะนั้นตามความเหมาะสม ทั้งนี้เรื่องดังกล่าวได้นำเสนอคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ

คณะกรรมการบริษัทได้พิจารณากำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานอย่างรอบคอบ และได้ทบทวนแล้วว่าสามารถปฏิบัติตามเป้าหมายจริง โดยวิเคราะห์ถึงการให้สิ่งจูงใจและผลตอบแทนแก่พนักงานว่าเป็นไปอย่างสมเหตุสมผลด้วย

บริษัทได้มีการกำหนดโครงสร้างองค์กรอย่างชัดเจน โดยแยกการบริหารออกเป็น 2 ส่วน คือ ในส่วนของฝ่ายผลิตและฝ่ายซ่อมบำรุง กับส่วนงานสนับสนุน เพื่อให้สะดวกและเอื้อประโยชน์ต่อฝ่ายบริหารในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

บริษัทได้มีการปรับปรุงหลักจรรยาบรรณธุรกิจ (Code of Conduct) ในปี 2561 เพิ่มเติม ซึ่งได้กำหนดนโยบายในด้านจริยธรรมและข้อกำหนดที่เกี่ยวกับจริยธรรม เพื่อให้ครอบคลุมถึงการห้ามมิให้ฝ่ายบริหารและพนักงานปฏิบัติตนในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับบริษัทและลูกค้าของบริษัท รวมทั้งยังเน้นย้ำเรื่องการร่วมมือในนโยบายการต่อต้านทุจริตด้วย และได้กำหนดบทลงโทษกรณีที่มีการละเมิดไว้อย่างชัดเจน

บริษัทได้มีการจัดทำนโยบายและระเบียบวิธีการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรในธุรกรรมด้านการเงิน การจัดซื้อ และการบริหารทั่วไปแบบรัดกุม และสามารถป้องกันการทุจริตได้ พร้อมทั้งกำหนดอำนาจอนุมัติเป็นวงเงินไว้อย่างชัดเจน

บริษัทได้พัฒนาระบบสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยในการควบคุมการทุจริต

ในการกำหนดนโยบายและแผนการปฏิบัติงาน บริษัทได้คำนึงถึงความเป็นธรรมต่อคู่ค้า โดยได้กำหนดไว้เป็นนโยบายและเกณฑ์การปฏิบัติในจรรยาบรรณธุรกิจ ให้ผู้บริหารและพนักงานมีหน้าที่ในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคู่ค้าทุกราย ตลอดจนกำหนดมาตรการให้ปฏิบัติต่อคู่ค้าอย่างซื่อสัตย์สุจริต เท่าเทียมกัน ห้ามมิให้มีการรับสินบนจากคู่ค้าอย่างเด็ดขาด อีกทั้งต้องรักษาความลับของคู่ค้า ห้ามเปิดเผยข้อมูลหรือข้อเสนอของคู่ค้าให้กับคู่ค้ารายอื่นรับทราบไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

ส่วนที่ 2 การบริหารความเสี่ยง

บริษัทได้จัดให้มีการประชุมระดับผู้บริหารเป็นประจำทุกสัปดาห์ ซึ่งผู้บริหารที่รับผิดชอบแต่ละสายงานจะนำเสนอผลการดำเนินงาน ปัญหาและความเสี่ยงที่เผชิญอยู่ เข้าหารือในที่ประชุมเพื่อร่วมกันหาแนวทางป้องกันและแก้ไข

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงจะทำการวิเคราะห์และรายงานความคืบหน้าของลักษณะความเสี่ยง และแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้กำหนดให้มีมาตรการในการประเมินประสิทธิผลของการควบคุมความเสี่ยงในด้านต่างๆ ตลอดจนกำหนดวิธีการเพื่อลดความเสี่ยงอันจะเกิดความสูญเสียต่อบริษัท

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้กำหนดแผนงานการบริหารความเสี่ยงประจำปี และมอบหมายให้ฝ่ายจัดการไปดำเนินการปฏิบัติตามแผน และรายงานความคืบหน้าต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

ส่วนที่ 3 การควบคุมการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร

บริษัทได้มีการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานอย่างชัดเจน และมี Work Flow ที่แสดงถึงขั้นตอนการปฏิบัติงาน มีการปรับปรุงระเบียบอำนาจอนุมัติด้านการเงินและการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารงานของฝ่ายบริหาร บริษัทตระหนักถึงความสำคัญของระบบการควบคุมภายในที่ดี โดยระบบที่ดีจะสามารถช่วยป้องกัน บริหารและจัดการความเสี่ยงหรือความเสียหายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับบริษัทและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เป็นอย่างดี

บริษัทได้กำหนดให้มีมาตรการและขั้นตอนอนุมัติการทำรายการระหว่างกัน และได้กำหนดไว้เป็นนโยบายเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์รวมอยู่ในหลักจรรยาบรรณสำหรับผู้บริหารและพนักงาน โดยมอบหมายให้ฝ่ายตรวจสอบภายในทำหน้าที่ตรวจสอบ และรายงานตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง รวมถึงบริษัทห้ามมิให้ผู้มีส่วนได้เสียร่วมพิจารณาอนุมัติธุรกรรมที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ทั้งนี้ในการตัดสินใจอนุมัติธุรกรรมใดๆ ก็ตาม บริษัทได้คำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดในระยะยาวเป็นสำคัญ และกรณีเป็นธุรกรรมที่อาจมีความขัดแย้ง จะต้องรายงานให้คณะกรรมการตรวจสอบรับทราบ หรือขอความเห็นจากคณะกรรมการตรวจสอบก่อนแล้วแต่กรณี

บริษัทได้มีการติดตามให้มีการปฏิบัติตามสัญญา และข้อตกลงที่มีผลผูกพันอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาผลประโยชน์ของบริษัท อีกทั้งบริษัทได้มีมาตรการที่จะให้การดำเนินงานเป็นไปตามกฎหมาย เพื่อลดความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจของบริษัท โดยบริษัทได้มีการว่าจ้างที่ปรึกษากฎหมายเฉพาะด้านจากภายนอก เพื่อให้เข้ามาช่วยสอบทานเอกสาร และให้คำปรึกษาในการดำเนินการด้านต่างๆ ตลอดจนบริษัทได้มีฝ่ายตรวจสอบภายในเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนดกฎระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

ส่วนที่ 4 ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล

บริษัทให้ความสำคัญกับคุณภาพของระบบสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนการปฏิบัติงานด้าน การควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางการบริหารระบบสารสนเทศดังต่อไปนี้

ในการประชุมคณะกรรมการบริษัท เลขาธิการคณะกรรมการบริษัทและฝ่ายบริหารได้จัดเตรียมเอกสารข้อมูล และรายละเอียดเกี่ยวกับวาระการพิจารณาที่สำคัญ เพื่อให้คณะกรรมการบริษัทใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจล่วงหน้า และ

หากเรื่องใดมีรายละเอียดเพิ่มเติมในภายหลัง (ถ้ามี) บริษัทจะจัดส่งให้มีข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อแจกเป็นเอกสารประกอบการประชุมให้กับคณะกรรมการก่อนวันประชุมหรือภายในวันประชุม

บริษัทได้จัดส่งหนังสือเชิญประชุมคณะกรรมการบริษัท และรายงานการประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่แล้ว พร้อมทั้งเอกสารประกอบการพิจารณาการประชุมให้กับกรรมการบริษัททุกครั้งที่มีการประชุม เพื่อเป็นการให้ข้อมูลแก่กรรมการบริษัทโดยจัดส่งล่วงหน้าเฉลี่ย 7 วันก่อนวันประชุม

บริษัทได้จัดทำรายงานการประชุมคณะกรรมการบริษัท โดยบันทึกรายละเอียดที่เป็นสาระสำคัญ รวมถึงข้อเสนอแนะ ข้อท้วงติง และข้อคัดค้าน (ถ้ามี) และได้ให้คณะกรรมการบริษัทรับรองรายงานการประชุมดังกล่าวในการประชุมครั้งถัดไป ซึ่งประธานกรรมการได้เปิดโอกาสให้คณะกรรมการบริษัทได้แก้ไขหรือเพิ่มเติมเนื้อหาในรายงานการประชุมได้อย่างอิสระ

บริษัทได้จัดเตรียมสถานที่เพื่อจัดเก็บเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี และบัญชีต่างๆ ไว้อย่างเป็นสัดส่วน

บริษัทได้ใช้นโยบายการบัญชีตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ภายใต้การกำกับและตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตภายนอก

บริษัทมีระบบและช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม รวมทั้งจัดให้มีช่องทางการติดต่อสื่อสารผ่านทางเว็บไซต์และอีเมลแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก

ส่วนที่ 5 ระบบการติดตาม

ฝ่ายบริหารได้รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการบริษัททราบทุกไตรมาส นอกจากนั้นบริษัทได้เตรียมจัดทำแผนงบประมาณประจำปีสำหรับใช้ในปีหน้า และจะนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินผลการดำเนินงาน และรายงานเปรียบเทียบวิเคราะห์ผลต่างอย่างเป็นระบบต่อคณะกรรมการบริษัทต่อไป

บริษัทได้จัดให้มีการประชุมระดับผู้บริหารทุกสัปดาห์ เพื่อทำหน้าที่ติดตามผลการปฏิบัติงาน และเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ และหารือถึงแนวทางการแก้ไขในกรณีที่ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนั้นยังได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการขึ้นมาเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามเป้าหมายของบริษัท โดยเน้นการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานด้านต่างๆ เพื่อควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย

บริษัทได้จัดให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่วางไว้อย่างสม่ำเสมอ โดยฝ่ายตรวจสอบภายในทำหน้าที่จัดทำแผนการตรวจสอบประจำปี ซึ่งครอบคลุมทั้งการเงิน การดำเนินการ และการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งตรวจสอบการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่มีอยู่

การรายงานผลการตรวจสอบและการรายงานความคืบหน้า ฝ่ายตรวจสอบภายในได้รับมอบหมายให้รายงานตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการแก้ไขข้อบกพร่องที่มีสาระสำคัญเพื่อนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบ และคณะกรรมการบริษัท

บริษัทมีนโยบายให้ฝ่ายบริหารของบริษัทมีหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยต้องรายงานต่อคณะกรรมการบริษัทถึงสิ่งที่ได้ทำการตัดสินใจดำเนินการในเรื่องต่างๆ หรืออาจมีผลกระทบต่อชื่อเสียงและฐานะการเงินของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้รวมถึงปัญหาต่างๆ ที่พบ อาทิ เรื่องการทุจริตหรือการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมาย